

דף מקורות - פרשת נח – התיבה המלכותית

השיעור השבועי של הרב יצחק חי זאגא בבית הרב קוק, אור לכח' תשרי תשע"ח
א. בראשית ח - 'ותנח התבה בחדש השביעי בשבעה עשר יום לחדש על הרי אררט.

ב. זוהר פנחס רנח – 'ר' אבא פתח ותנח התיבה.. ת"ח כל הני יומין אזלת אימא על בנייא בגין דלא ישלוט סט"א עלייהו ובגין לשזבא לון כיון דאשתזיבו בנהא והא יתבין בסכות מתנטרין בנטורא יומא קדמאה, ויומא תנינא פקדת לון לישראל למעבד סעודתא לממנן דשאר עמין ואיהי לא שריא תמן, ביומא תליתאה דאיהו י"ז לחדש שריאת למשרי עלייהו הדה"ד ותנח התיבה בחדש השביעי בשבעה עשר יום לחדש על הרי אררט טורין דכל לווטין ומרדין שראן בגווייהו. נועם אלימלך נח -רמז שעיקר הוא לאדם לתקן את מעשיו בחדש השביעי הוא תשרי ואז תפילתו רצוי יותר משאר ימות השנה.. וזה ותנח התיבה.. דהיינו לאחר שעברו גם כן ימי החג שני ימים הראשונים וקיים בהם מצות סוכה ולולב ואז יש כח להקדושה לשלוט. על הרי אררט, רמז להקליפות לשבר אותם על ידי הקדושה.

ג. בראשית ג.. – 'ארורה האדמה בעבורך.. שבת עג - 'תנא: הקוצר הבוצר והגודר והמסיק והאורה - כולן מלאכה אחת. רש"י -גודר - בתמרים. ומוסק - בזיתים. אורה - בתאנים. בראשית ג - 'ויאמר ד' אלוקים אל הנחש כי עשית זאת ארור אתה.. רד"ק -שיחסרו רגליו שהיו לו מתחילה, וכל לשון מארה הוא ענין חסרון והברכה בהפך היא תוספת טובה. בראשית א - 'ויאמר אלוקים יהי אור ויהי אור.

ד. תפארת שלמה מועדים הושענות -בהושענא המתחלת אדמה מארר וכו' רזון מקללה שבולת מצנמון וכו' כל התפלה זו היא מיוסדת על התבואה ועל הפירות שלא יתקלקלו. והיא הקפה השישית הרומז נגד יוסף בחי' צי"ע. שכל התבואות אשר אצרו המצריים היו נרקבים ושלו נשאר קיים. מפני כי מדתו הוא משומרי הברית שלא פגם ולא קלקל. לכן גם השפעה שלו לא נתקלקל כלל וזה שאנו מעוררים עתה זכותו להגן על הפירות ותבואות השנה שלא יתקלקלו ח"ו. וזה יש לרמז בדברי קדשו של רש"י ז"ל בפ' נח בפ' והקמותי את בריתי כו' ברית הי' צריך על הפירות שלא ירקבו. פי' מדת הברית בחי' צי"ע הי' צריך על הפירות שלא ירקבו כי נח הי' ג"כ משומרי הברית קודש. שפת אמת פסח תרסב - 'והדברים קו"ח אם נתאררה האדמה בעבור האדם. מכש"כ שע"י זכות האדם ניתן ברכה להאדמה.. וע"י החטא נתערב פסולת בתבואה כמ"ש וקוץ ודרדר תצמיח. וע"י מצות העומר מתברר התבואה. וכן בכל המועדות יש ברכה באדמה. פסח תבואה. עצרת פירות האילן. וחג המים. ולכן הם ימי שמחה דכל הקללה הי' בעצבון תאכלנה. וע"י יצ"מ נבחרו בני"ו ויצאו מכלל ארור לברוך. מכלל עצבון לשמחה. ושמחת המועדות עדות וזכר ליציאת מצרים.

ה. בראשית ה - 'ויקרא את שמו נח לאמר זה ינחמנו ממעשנו ומעצבון ידינו מן האדמה אשר אררה ד. רא"ש -קבלה היתה בידם שלא תפסוק הקללה עד שיוולד אדם מהול ונח נולד מהול אמרו זה ינחמנו. אלשיך -כלל הדברים כי הארץ היתה מוציאה צמחה בלי עמל ובלו יגיעת אדם וגם בלי פסולת, רק נאכל כמות שהוא בר לחם ומזון. נמצאת הארץ נשמעת לאדם וכן הצומח והבעלי חיים, כמו שאמרו ז"ל שהיו גם העופות באים אליו. אמר עתה הנה אבדת הכל כי הנה ארורה האדמה בעבורך. והוא כי בהברא העולם היתה שכינה בתחתונים, ועל כן בהיות שכינה שורה על האדמה תוציא צמחה מאליה ובלו פסולת, כי הכל היה עושה פירות, וגם הלחם היה יוצא בלי סובין ומורסן וקש, ובלתי צריך עבודה..

ו. אוה"ק ב' החיות העולמית כה - 'בנשמתו היסודית של נח נתגלו כל יצורי העולם, כל החיים כולם, הם באו אליו אל התיבה במשיכה טבעית פנימית, כהמשכת הענף לשרשו.

ז. בראשית י' יא - 'מן הארץ הוא יצא אשור ויבן את נינוה.. רש"י -כיון שראה אשור את בניו שומעין לנמרוד ומורדין במקום לבנות המגדל, יצא מתוכם. מלכים ב' יט - 'ויהי בלילה ההוא ויצא מלאך ד' ויך במחנה אשור מאה שמונים וחמשה אלף.. ויסע וילך וישב סנחריב מלך אשור וישב בנינוה. ויהי הוא משתחוה בית נסרך אלהיו ואדרמלך ושראצר בניו הכהו בחרב והמה נמלטו ארץ אררט וימלך אסר חדן בנו תחתיו. רש"י -בית נסרוך אלהיו - נסר מתיבתו של נח.

ח. סנהדרין צה - 'אמר רבי אבהו אלמלא מקרא כתוב אי אפשר לאמרו, דכתיב ביום ההוא יגלח ה'.. במלך אשור את הראש ושער הרגלים וגם את הזקן תספה. אתא קב"ה ואדמי ליה כגברא סבא. א"ל כי אזלת לגבי מלכי מזרח ומערב דאייתינינהו לבנייהו וקטלתינהו, מאי אמרת להו? א"ל ההוא גברא

בהוא פחדא נמי יתיב.. א"ל זיל ושני נפשך. במאי אישני. א"ל זיל אייתי לי מספרא, ואיגזיך אנא.. עד דאתא איחשך. א"ל זיל אייתי נורא.. בהדי דקא נפח ליה אתלי ביה נורא בדיקניה, אזל גזייה לרישיה ודיקניה.. אזל, אשכח דפא מתיבותא דנח. אמר היינו אלהא רבא דשיזביה לנח מטופנא. אמר אי אזיל ההוא גברא ומצלח מקרב להו לתרין בנוהי קמך. שמעו בנוהי וקטלוהו. היינו דכתיב ויהי..

ט. עץ חיים לח.. - :המבול רומז לשבירת הכלים ריבוי מים על הארץ כן ריבוי האורות ..סנהדרין כט - : אמר חזקיה, מניין שכל המוסיף גורע, שנאמר אמר אלוקים לא תאכלו ממנו ולא תגעו בו.

י. אוה"ק א' הגיון הקודש קפז - 'מוטלים אנחנו בין שני הזרמים הגדולים, כל הררי האור והאש הרוחניים שלמעלה מן ההכרה סובבים אותנו, מזדעזעים הם תמיד, וגורמים זעזועים נשמתיים גדולים בקרבנו. ואותם התהומות העמוקים שלמטה מן ההכרה הם תמיד גם כן שואנים, הומים ושוטפים, ומשבריהם וגליהם פוגעים בנו, ואנו מתרעדים ומשתטפים עמם. וכל התנועות הגדולות הללו אינן פוסקות. פועלות הן תמיד, בהמיה רבה, ברתיחה אדירה, בגאות חיים עזיזים. אנו צריכים להכשיר את כלי קיבולנו, את כל צנורות החיים הקבועים בנו, שיהיו מוכשרים לקבל את הטוב, הנאה, הישר, הטהור, הקדוש והמאיר, שנוזל משני הזרמים האלה יחד.. ואנו יכולים להיות עשויים בעז. עד כדי להיות הצנורות המחברים את המרומים והתהומות.. וחיי עולם וחיי קודש יאצרו ויחסנו שם להיות לברכת עולמים.